



## Endelave Hav- og Dambrug - Nej Tak / Endelave Natur og Miljø

[www.endelave-hav-og-dambrug-nej-tak.dk](http://www.endelave-hav-og-dambrug-nej-tak.dk)

[endelavenaturogmiljo@gmail.com](mailto:endelavenaturogmiljo@gmail.com)

Søndermølle 16, 8789 Endelave

CVR 36651350

Endelave 22. maj 2026

### Til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Nævnenes Hus

Toldboden 2

8800 Viborg

Indsendt via Klageportalen

### **SUPPLERENDE BEMÆRKNINGER TIL Klage over Kystdirektoratets dispensation til traktræk 18. juli 2026 på matr.nr. 6k, Endelave By (Kystdir. J.nr. 2026 – 18620).**

Vi vil gerne knytte følgende supplerende bemærkninger til klagen.

#### **Ø-økologi: Særligt om bestandssvingninger på små øer langt fra fastlandet:**

Endelave er en lille ø og ligger langt fra fastlandet (10-12 km). De økologiske grundregler der gælder for små øer fjernt fra land opleves tydeligt på Endelave: jo mindre en ø er og jo længere fra land den ligger, jo sværere er det for nye især mindre mobile dyr og planter at indvandre til øen over vandet og overleve på længere sigt. Sandsynligheden for yuddøen er væsentlig større end på fastlandet. Endelave er meget fattigere på arter end fastlandet og uddøen af en art er ikke ualmindelig. Øen mangler fx de alm, fastlandsarter som Muldvarp, Mosegris, Markmus, Stor Vand-salamander, Firben og Hugorm. Sortmejsen var en årrække almindelig, men uddøde pludselig over nogle år.

Med hensyn til arten Strandtudse – som er øens eneste tudse – meget fåtallig og truet af uddøen idet indvandring er meget begrænset. Med hensyn til bilag IV arter af flagermus vides at et par arter er registreret men bestandsstørrelserne er ikke kortlagt og for begge arter vides intet om, hvilken effekt en streng vinter som 2025/26 har haft på bestandene.

Vi mener derfor, at der hviler et særligt ansvar på myndighederne overfor de registrerede arter på fjernøer som Endelave, da arter her er særligt udsatte for naturlige bestandssvingninger pga manglende genindvandring og lokal uddøen. Kombineres det med presfaktorer som gentagne forstyrrelser og støj som de beskrevne arrangementer, kan det være et tipping point for artens overlevelse. Derfor skal der tages særligt hensyn til bilag IV arter med manglende datagrundlag på fjernøer som Endelave ud fra den ret solide forskning og viden, der foreligger omkring ø-økologi problematik.